

Tilslutning kan give adgang til at cleare egne, tredjemands eller egne og tredjemands transaktioner.

Hensigten med stk. 1 har således været at undgå at lægge snævre lovgivningsmæssige bånd på clearing- og afviklingsstrukturen, men i stedet at overlade den konkrete afgrænsning af kredsen af clearingdeltagere til clearingcentralen inden for nogle overordnede rammer.

Danske og udenlandske kreditinstitutter og investeringselskaber (fondsmæglerselskaber) samt Danmarks Nationalbank skal som minimum have mulighed for at cleare og afvikle transaktioner med værdipapirer gennem en clearingcentral, såfremt de opfylder de generelle betingelser og indgår en tilslutningsaftale.

I stk. 2 foreslås det, at kun værdipapirhandlere samt Danmarks Nationalbank skal have adgang til at cleare og afvikle værdipapirtransaktioner på tredjemands vegne (lagdelt clearing). Tredjemand skal forstås bredt og kan omfatte institutionelle investorer, privatpersoner samt kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Navnlige ud fra hensynet til clearing- og afviklingssystemets sikkerhed er det fundet hensigtsmæssigt eksplicit i loven at begrænse kredsen af clearingdeltagere, der skal have mulighed for at cleare og afvikle for tredjemand til virksomheder, der er under finansielt tilsyn, og som samtidig har tilladelse til at udøve investeringservice over for tredjemand. Andre selskaber vil dermed alene kunne opnå adgang til at cleare og afvikle egne værdipapirtransaktioner.

I stk. 3 er adgangen til som værdipapirhandler at indgå tilslutningsaftale med en clearingcentral betinget af, at værdipapirhandleren opfylder vilkårene for tilslutning.

Efter stk. 3 er der ikke fastsat grænser for, hvem der kan blive clearingdeltager i de tilfælde, hvor der cleares på egne vegne. Dermed vil det være muligt for andre end værdipapirhandlere (kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber), at kunne cleare og afvikle. Af størst interesse er, at der gives mulighed for, at virksomheder under finansielt tilsyn, såsom eksempelvis forsikringselskaber, pensionskasser, ATP og LD kan få adgang til at blive clearingdeltagere.

Stk. 4 fastslår, at vilkårene for tilslutning som clearingdeltager skal fastsættes af clearingcentralen. Da clearingcentralen skal drage omsorg for, at clearing- og afviklingen foregår på sikker og effektiv vis, jf. § 67, vil der typisk være tale om tekniske og uddannelsesmæssige krav til deltagerne samt krav om at gennemgå en test for at sikre, at deltagerne kan anvende det pågældende clearing- og afviklingssystem korrekt. Udgangspunktet er, at clearingcentralen kan fastsætte nærmere krav til clearingdeltager-

nes kapitalgrundlag, så længe kravene er sagligt begrundede og ikke-diskriminerende. Endvidere vil en clearingcentral kunne beslutte, at det er en betingelse for at indgå en tilslutningsaftale, at der tillige er indgået en aftale om netting, jf. kap. 21. Opregningen er ikke udtømmende.

Det følger af ISD's artikel 15, stk. 1, at kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber, der har det europæiske pas til at udøve investeringservice, enten direkte eller indirekte skal have adgang til en clearingcentral. For udenlandske kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber gælder adgangen såvel ved filialetablering som ved grænseoverskridende investeringservicevirksomhed. I det omfang kreditinstitutter og/eller fondsmæglerselskaber ikke selv kan blive clearingdeltagere, eksempelvis fordi de ikke opfylder clearingcentralens krav til kapital, bør clearingcentralen via tilslutningsaftalerne virke for, at de har adgang til at få clearet og afviklet værdipapirtransaktioner gennem en clearingdeltager eller direkte gennem clearingcentralen. Clearingcentralen skal i den forbindelse sørge for, at de betingelser, der stilles fra clearingcentralens side efter stk. 4 ikke er i strid med EU-retten, hvilket bl.a. betyder, at der skal være tale om sagligt begrundede ikke-diskriminerende krav. Da der med adgangen til at få clearet og afviklet værdipapirtransaktioner alene menes, at der skal stilles en afviklingskonto til rådighed, vil der som udgangspunkt kun kunne stilles tekniske krav ud over minimumskapitalkravene i henholdsvis CAD og direktivet om solvensnøgletal for kreditinstitutter.

Hvis der derimod knyttes kreditfaciliteter til afviklingskontoen, eller der er tale om garantier eller partsforhold, vil clearingcentralen og de clearingdeltagere, der clearer for andres regning selvsagt være frit stillet med hensyn til at foretage en nærmere kreditvurdering og i givet fald til at kræve sikkerhedsstillelse.

Der henvises til § 111, stk. 2, hvor der er mulighed for at indbringe en afvisning af at blive clearingdeltager for Fondsrådet.

Efter stk. 4 skal clearingcentralen endvidere fastsætte de betingelser, som centralen stiller til clearingdeltagere om dækning af risici. Disse betingelser kan dreje sig om krav om margin- eller anden sikkerhedsstillelse, f.eks. krav om pengeinstitutgaranti. Clearingdeltagerne kan cleare egne og/eller tredjemands transaktioner.

Forslaget svarer til, hvad der hidtil har været gældende for Garantifonden for Danske Optioner og Futures. Garantifondens bestyrelse fastsætter de almindelige kontraktsbetingelser, der gælder for brugere og kunder, herunder marginregler om afdækning af risici ved marginindbetaling.